

Modül 3

Dijital Medyayı İnsanları Bir Araya Getirmek İçin Kullanmak

Tuzla Kaymakamlığı, Türkiye tarafından geliştirilmiştir.

www.includememedia.eu

This resource is licensed
under CC BY 4.0

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Finnish National Agency for Education. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them

* Note to manage waste please print this document in greyscale or black and white rather than in colour. Please print on both sides of the paper (duplex) and if you can print multiple slides or pages on one page.

Modül 3 (Bölüm 1) Dijital Medyayı İnsanları Bir Araya Getirmek için Kullanmak

Bu modül, dijital medyanın uçurumları nasıl kapattığını, saygılı iletişimi nasıl teşvik ettiğini ve yapıcı diyalog, etik katılım ile kutuplaşma, taciz ve zararlı çevrimiçi davranışlarla mücadele stratejileri aracılığıyla kapsayıcı toplulukları nasıl güçlendirdiğini ele almaktadır.

Buradasınız

MODÜL 3 (Bölüm 1)

Konu 1

**Dijital Medya ve
Topluluk
Oluşturma:**
Kapsayıcı Çevrimiçi
Alanlar Oluşturmak

Dijital medyanın ortak değerler, empati ve aktif katılım aracılığıyla kapsayıcı toplulukları ve saygılı diyalogu nasıl inşa ettiğini ele almaktadır

MODÜL 3 (Bölüm 1)

Konu 2

**Sosyal Medyanın
Nesiller ve İdeolojik
Uçurumlar Arasında
Köprü Kurma Rolü**
Sosyal medyanın kuşaklar arası uçurumları nasıl kapattığını, gruplar arası diyalogu nasıl teşvik ettiğini ve farklı inançlar arasında saygılı tartışmayı nasıl desteklediğini analiz etmektedir.

MODÜL 3 (Bölüm 2)

Konu 3

**Dijital Diplomasi ve
Çatışma Çözümü: Kültürler
Arası İletişimi
Güçlendirmek**

Dijital diplomasiyi kültürler arası anlayış, çevrimiçi çatışma çözümü ve kapsayıcı uluslararası iş birliği için bir araç olarak incelemektedir.

MODÜL 3 (Bölüm 2)

Konu 4

Etik Dijital Katılım:
Gizlilik, Önyargı ve Çevrimiçi
Davranışta Yol Bulmak

Çevrimiçi ortamda gizlilik, önyargı ve etik davranış ele alırken sorumlu iletişimi ve dijital haklar konusunda eleştirel farkındalığı teşvik etmektedir.

Modül 3 Özet Görünüm

Bu modül, insanların dijital alanlarda nasıl etkileşime girdiğini ve bu etkileşimin kapsayıcı, saygılı ve etik iletişimi nasıl destekleyebileceğini ya da zedeleyebileceğini incelemektedir. Özellikle kutuplaşma, ayrımcılık, nefret söylemi, algoritmik önyargı ve dijital çatışma konularında çevrimiçi etkileşimin hem fırsatlarını hem de risklerini ele almaktadır.

Amaç:

- Çevrimiçi ortamdaki etik dışı veya zararlı davranışları (örn. nefret söylemi, siber zorbalık, dışlama) tanımak.
- Dijital platformların ve algoritmaların iletişimi nasıl etkilediğini anlamak.
- Dijital etkileşimlerde empatiyi, kapsayıcılığı ve eleştirel düşünciyi teşvik etmek.
- Yapıcı diyalog ve dijital çatışma çözümüne katılmak.

Module 3 Özet Görünüm

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya, Çevrimiçi Diyalog, Dijital Topluluklar, Kapsayıcı ve Saygılı Tartışmalar, Dijital Arabuluculuk, Çevrimiçi Taciz, Nefret Söylemi, Siber Zorbalık ve Dijital Ayrımcılık, Kutuplaşma, Güvenli Çevrimiçi Alanlar.

Vurgu: Bu modül özellikle şunların altını çizmektedir:

- **Dijital alanlar tarafsız değildir:** Algoritmik tasarım ve topluluk normları, kimin kendini güvende, görünür ya da susturulmuş hissettiğini etkiler.
- **Kapsayıcılık kasıtlıdır:** Kapsayıcı dijital topluluklar hem platformlardan hem de bireylerden aktif çaba gerektirir.
- **Sorumluluk ortaktır:** Çevrimiçi etik katılım; ekran desteğine, dijital okuryazarlığa, eleştirel düşünceye ve politika hesap verebilirliğine bağlıdır.
- **Eğitim önemlidir:** Okullar, gençlik çalışanları ve aileler; etik, dirençli ve medya okuryazarı dijital vatandaşlar yetiştirmede merkezi bir rol üstlenir.

Modül Genel Bakış

Buradasınız

01

Modül 3, insanların çevrimiçi alanı saygılı, adil ve güvenli bir şekilde nasıl kullanacaklarını düşünmelerine yardımcı olmaktadır.

Modül, çevrimiçi davranışın başkalarını nasıl etkileyebileceğini ve çevrimiçi iletişimde nazik, düşünceli ve sorumlu olmanın neden önemli olduğunu incelemektedir. Ayrıca çevrimiçi çatışma, incitici mesajlar veya haksız muamele gibi sorunlarla nasıl başa çıkılacağını da ele almaktadır. Amaç, katılımcılara saygılı ve aktif birer dijital vatandaş olmak için ihtiyaç duydukları araçları ve farkındalığı kazandırmaktır..

02

Avrupa dijital toplumlarının moderasyon, erişim ve ortak değerler aracılığıyla kapsayıcılığı, çeşitliliği ve sivil katılımı nasıl desteklediğini ele almaktadır.

03

Dijital Diplomasi ve Çatışma Çözümü: Kültürler Arası İletişimi Güçlendirmek

Avrupa genelindeki yasa, politika ve sosyal girişimlerin nefret söylemi ve çevrimiçi tacizle nasıl mücadele ettiğini ve interneti nasıl daha güvenli hale getirdiğini ele almaktadır.

04

Etik Dijital Katılım: Gizlilik, Önyargı ve Çevrimiçi Davranışta Yol Bulmak

Çevrimiçi ortamda zararı azaltmak ve empatiyi teşvik etmek için akran desteği, onarıcı diyalog ve dijital etik eğitimi gibi stratejileri ön plana çıkarmaktadır.

Modül 3 (4 Odak Alan)

Dijital Medya ve Topluluk Oluşturma: Kapsayıcı Çevrimiçi Alanlar Oluşturmak

Dijital platformların insanları nasıl hem bir araya getirebileceğini hem de bölebileceğini incelemekte ve çevrimiçi ortamda saygılı ve kapsayıcı konuşmaları teşvik etmenin yollarını sunmaktadır..

Sosyal Medyanın Nesiller ve İdeolojik Uçurumlar Arasında Köprü Kurma Rolü

Avrupa dijital toplumlarının moderasyon, erişim ve ortak değerler aracılığıyla kapsayıcılığı, çeşitliliği ve sivil katılımı nasıl desteklediğini ele almaktadır.

Dijital Diplomasi ve Çatışma Çözümü: Kültürler Arası İletişimi Güçlendirmek

Avrupa genelindeki yasa, politika ve sosyal girişimlerin nefret söylemi ve çevrimiçi tacizle nasıl mücadele ettiğini ve interneti nasıl daha güvenli hale getirdiğini ele almaktadır.

Etik Dijital Katılım: Gizlilik, Önyargı ve Çevrimiçi Davranışta Yol Bulmak

Çevrimiçi ortamda zararı azaltmak ve empatiyi teşvik etmek için akran desteği, onarıcı diyalog ve dijital etik eğitimi gibi stratejileri ön plana çıkarmaktadır.

Öğrenme Çıktıları

Konu 1: Dijital Medya ve Topluluk Oluşturma: Kapsayıcı Çevrimiçi Alanlar Oluşturmak

- Dijital medyanın **topluluk oluşturmaya** nasıl kolaylaştırdığını ve sosyal bağları nasıl güçlendirdiğini incelemek.
- **Çevrimiçi platformların kapsayıcı dijital ortamların teşvik edilmesindeki rolünü** anlamak.
- Çeşitlilik ve kapsayıcılığı destekleyen çevrimiçi alanlar oluşturmadaki **zorlukları ve en iyi uygulamaları** belirlemek.

Öğrenme Çıktıları

Konu 2: Sosyal Medyanın Nesiller ve İdeolojik Uçurumlar Arasında Köprü Kurma Rolü

- Farklı kuşakların dijital medyayla nasıl etkileşime girdiğini ve bunun iletişim üzerindeki etkisini analiz etmek
- Sosyal medyanın ideolojik uçurumları kapatmak ve diyalogu teşvik etmek için nasıl kullanılabileceğini keşfetmek
- Yapıcı çevrimiçi tartışmalar yürütmek ve kutuplaşmayla başa çıkmak için stratejiler öğrenmek

Öğrenme Çıktıları

Konu 3 : Dijital Diplomasi ve Çatışma Çözümü: Kültürlerarası İletişimi Güçlendirmek

- Uluslararası diyalog ve diplomasiyi kolaylaştırmada dijital medyanın rolünü araştırmak
- Sosyal medya platformlarının çatışmaları ve yanlış anlamaları gidermek için nasıl kullanıldığını anlamak
- Barış inşası ve kültürlerarası alışverişi teşvik etmek için dijital medya kullanım stratejilerini keşfetmek

Öğrenme Çıktıları

Konu 4: Etik Dijital Katılım: Gizlilik, Önyargı ve Çevrimiçi Davranışta Yol Bulmak

- Dijital medya kullanımına ilişkin gizlilik ve dijital ayak izi dahil **etik kaygıları** incelemek
- **Önyargının** dijital söylemi ve çevrimiçi etkileşimleri nasıl etkilediğini analiz etmek
- Sorumlu **dijital iletişim uygulamalarını ve etik katılım stratejilerini** keşfetmek

Konu 1

Dijital Medya ve Topluluk
Oluşturma: Kapsayıcı
Çevrimiçi Alanlar
Oluşturmak

Temel Kavramlar

1

Filtre Balonları ve Yankı Odaları: Çevrimiçi ortamların önceden var olan inançları nasıl pekiştirdiği.

2

Dijital Okuryazarlık ve Eleştirel Düşünce: Çevrimiçi bilgiyi değerlendirmek ve bilinçli tartışmalara katılmak için gerekli beceriler.

3

Gerçek Doğrulama ve Yanlış Bilgi: Kaynakları doğrulamak ve dezenformasyon taktiklerini tespit etmek için stratejiler.

4

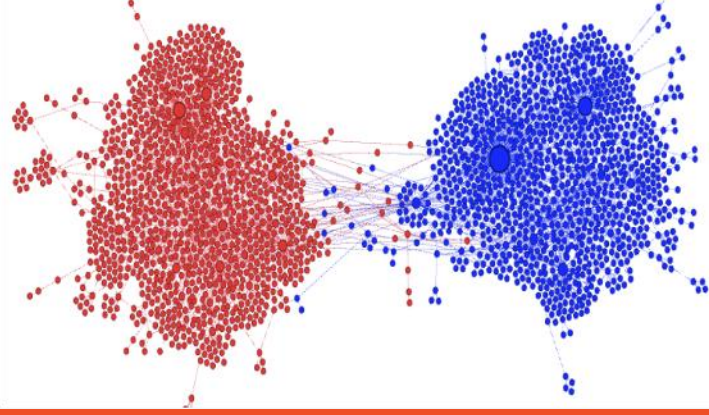
Çevrimiçi Tartışma ve Söylem Etiği: Anlamlı ve saygılı dijital konuşmalara katılmak için yönergeler.

Odak Alan 1

Sosyal Medya
Algoritmalarının
Kutuplaşma ve
Radikalleşme
Üzerindeki Etkisi

Facebook, YouTube, Twitter, Instagram ve TikTok gibi sosyal medya platformları yalnızca insanların fotoğraf veya görüş paylaştığı yerler değil; aynı zamanda insanların nasıl düşündüğünü, hissettiğini ve bağlantı kurduğunu etkileyen **güçlü araçlardır**. Bu platformların en önemli unsurlarından biri, akışınızda hangi içerikleri göreceğinize karar veren otomatik sistem olan **algoritmadır**. Algoritmalar kullanıcıların beğendikleri içerikleri bulmalarına yardımcı olabilirken, **insanların görüşlerini nasıl oluşturduğu, kiminle etkileşime girdiği ve görüşlerinin ne kadar ayrışık ya da aşırı hale gelebileceği üzerinde de ciddi etkiler yaratmaktadır**.

Odak Alan 1

Sosyal Medya
Algoritmalarının
Kutuplaşma ve
Radikalleşme
Üzerindeki Etkisi

Sosyal Medya Algoritmaları Nedir?

Algoritmalar, bir bilgisayara bir görevi nasıl gerçekleştireceğini söyleyen talimat veya kural kümeleridir. Sosyal medyada bu algoritmalar:

- Neye tıkladığınız, neyi beğendiğiniz, neyi yorumladığınız veya izlediğinize ilişkin verileri toplar.
- Bu verileri kullanarak size daha fazla benzer içerik gösterir.
- Sizi mümkün olduğunca uzun süre meşgul etmeyi ve çevrimiçi tutmayı hedefler.

Kısacası, **belirli bir tür içerikle ne kadar çok etkileşime girerseniz, algoritma size o kadar fazla benzer içerik sunar.**

Vaka Çalışması: Sosyal Medya Kutuplaşmayı Nasıl Körükler

Sosyal psikolog Jonathan Haidt, sosyal medyanın öfkeyi ve siyasi kabileciliği nasıl büyüttüğünü anlatan bir "öfke makinesine" dönüştüğünü ele almaktadır. Çevrimiçi ağların ideolojik kutuplaşmayı neden körüklediğini incelemekte ve çevrimiçi ortamda daha yapıcı bir diyalogu teşvik etmenin yollarını önermektedir.

[Weta.org](https://weta.org)

İzlemek İçin Tıklayın

Focus Area 2

Yankı Odalarını ve
Teyit Önyargısını
Tanımak ve Bunlarla
Başa Çıkmak.

- Yankı odası, insanların çoğunlukla kendi görüşleriyle örtüşen fikir ve görüşleri gördüğü, duyduğu veya etkileşime girdiği çevrimiçi bir alandır.
- Zamanla bu durum, farklı görüşlere maruziyeti kısıtlayarak benzer fikirlerin bir "döngüsünü" oluşturur.
- Bireyler kendi inançlarına daha fazla güvenmeye ve başkalarının bakış açılarına daha az açık olmaya başlar.

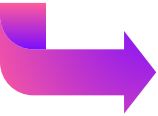
ÖRNEK Sosyal medya akışınız yalnızca sizinle aynı fikirde olan kişilerin paylaşımlarını gösteriyorsa, herkesin aynı şekilde düşündüğü hissi uyandırabilir; ancak bu, yankı odasının işleyişinden başka bir şey değildir.

Teyit Önyargısı Nedir?

Teyit önyargısı, zaten inandığımız şeyleri destekleyen bilgilere odaklanma eğilimidir.

- Bizi zorlayan bilgileri çoğu zaman görmezden gelir ya da reddederiz.
- Bu durum otomatik olarak gerçekleşir ve çevrimiçi ortamda bilgileri nasıl aradığımızı, okuduğumuzu veya yorumladığımızı şekillendirir.

ÖRNEK Belirli bir yiyeceğin sağlıksız olduğuna inanıyorsanız, görüşünüzü destekleyen makalelere daha fazla dikkat edebilir ve aksini öne süren makaleleri atlayabilirsiniz.

Dijital Araçlar:

Reddit

Reddit, dünya genelinden kullanıcıların "subreddit" adı verilen konuya dayalı alanlarda bir araya geldiği çevrimiçi bir platformdur. Kullanıcılar anonim kalırken içerik paylaşabilir, sorular sorabilir, tartışmalara katılabilir ve gönderilerin görünürlüğünü belirlemek için oy kullanabilir. Her subreddit'in kendine özgü kuralları vardır ve gönüllü moderatörler tarafından yönetilir. Bu yapı yalnızca bilgi paylaşımını ve topluluk katılımını teşvik etmekle kalmaz,

izlemek
için tıklayın

<https://www.reddit.com/>

aynı zamanda çevrimiçi grupların moderasyon çerçevesinde kutuplaşmayla nasıl başa çıktığını, yanlış bilgiyle nasıl mücadele ettiğini ve kapsayıcılığı nasıl desteklediğini analiz etmek için değerli bir alan sunar; bu da Reddit'i dinamik ve aydınlatıcı bir dijital ekosistem haline getirir.

Odak Alan 3

Dijital Tartışmaları
Yönetmek ve
Çatışmaları
Yatıştırmak İçin En İyi
Uygulamalar

Kapsayıcı çevrimiçi alanlar oluşturmak, geçmiş veya kimliği ne olursa olsun tüm bireylerin kendini hoş karşılanmış, saygı görmüş ve değerli hissettiklerinden emin olmak için bilinçli çabalar gerektirmektedir. Bu bölüm, eğitimcilerin, gençlik çalışanlarının, moderatörlerin ve topluluk liderlerinin gerginlikleri **yatıştırmak ve konuşmaları olumlu bir yönde yönlendirmek** için kullanabilecekleri **pratik stratejilere** odaklanmaktadır.

Odak Alan 3

Dijital Tartışmaları
Yönetmek ve
Çatışmaları
Yatıştırmak İçin En İyi
Uygulamalar

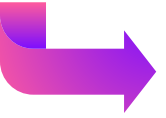
Best En iyi moderasyon uygulamaları şunları kapsar:

- Kabul edilebilir davranışı tanımlamak için net topluluk yönergeleri belirlemek
- Nefret söylemi veya yanlış bilgiyi erken tespit etmek ve bunlara müdahale etmek için aktif izleme yapmak
- Çatışmalar sırasında empati ve yönlendirme gibi çatışma yatıştırma teknikleri kullanmak
- Eğitimcileri ve topluluk liderlerini çevrimiçi topluluklarında saygılı etkileşimleri kolaylaştırmaları için güçlendirmek

Dijital Okuryazarlığı Teşvik Etmek

En İyi Uygulama Örnekleri

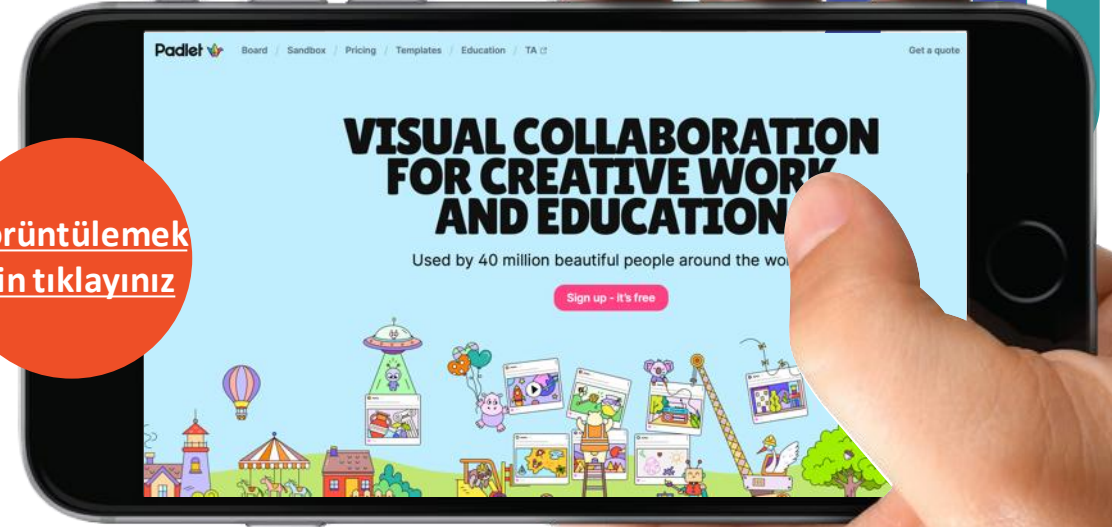
Çok sesli katılımı teşvik etmek; özellikle dezavantajlı toplulukların seslerinin duyulduğu ve değer gördüğü, farklı bakış açılarına yer veren çevrimiçi alanlar oluşturmayı gerektirmektedir. Platformlar farklı sesleri ve deneyimleri temsil eden içeriklere öncelik verdiğinde kapsayıcılığı pekiştirir ve fikir alışverişini zenginleştirir. Bu çeşitlilik yalnızca tartışma ortamını genişletmekle kalmaz; aynı zamanda daha dengeli, anlayışlı ve hakkaniyetli bir çevrimiçi ortamın oluşmasına da katkıda bulunur.

Dijital Araçlar:

Padlet

Padlet, kullanıcıların paylaşılan dijital bir duvara gerçek zamanlı olarak not, bağlantı ve medya ekleyebildiği yaygın bir görsel iş birliği aracıdır. Kullanıcı dostu arayüzü sayesinde hem bireysel hem de grup çalışmalarında etkin biçimde kullanılabilir. Özelleştirilebilir tasarım seçenekleri, erişim izinleri ve moderasyon özellikleri, aracı hem açık hem de denetimli paylaşım ortamları için uygun kılmaktadır.

Görüntülemek
için tıklayınız

<https://padlet.com>

Bu araç, güvenli ve anonim ifade ile yansıtma imkânı sunmaktadır — kutuplaşmaya yol açan konular tartışılırken ya da toplumsal uçurumlar giderilmeye çalışılırken farklı seslerin ve görüşlerin ortaya çıkarılması için ideal bir seçenektir.

Odak Alan 4

Etkili Gerçek
Doğrulama Teknikleri
ve Dijital Ortamlarda
Yanlış Bilgiyle
Mücadele

Etkili gerçek doğrulama; çevrimiçi ortamda bir bilgiyi kabul etmeden veya paylaşmadan önce dikkatli biçimde doğrulamak demektir. Bu süreç, yanlış veya yanıltıcı içerikleri tespit etmek için doğru araçları kullanmayı ve eleştirel düşünmeyi gerektirmektedir.

Yanlış bilgiyle mücadele; kaynakları kontrol ederek, asılsız iddiaları düzelterek ve başkalarını da aynı şeyi yapmaya teşvik ederek sahte haberlerin yayılmasını aktif olarak engellemeyi ifade etmektedir.

Bilginin doğruluğunu sağlamak ve yanlış bilgiyle mücadele etmek açısından etkili gerçek doğrulama büyük bir önem taşımaktadır..

Gerçek Doğrulama ve Yanlış Bilgiyle Mücadele Teknikleri

Kaynakları Doğrulama: Güvenilir kaynaklara öncelik vermek ve bilginin doğruluğunu sağlamak amacıyla birden fazla güvenilir kaynağı çapraz referanslamak (Lewandowsky ve diğ., 2012; Graves, 2018).

Gerçek Doğrulama Araçlarını Kullanma: PolitiFact ve Google Ters Görsel Arama gibi platformlar, kullanıcıların bilgilerin özgünlüğünü doğrulamasına yardımcı olmaktadır.

ÖRNEK — Avrupa Dijital Medya Gözlemevi (EDMO): EDMO, dezenformasyonla mücadele etmek amacıyla Avrupa genelindeki gerçek doğrulama çabalarını koordine etmekte; dijital ortamlarda şeffaflığı ve hesap verebilirliği teşvik etmektedir (EDMO, 2020).

Konu 2

Sosyal Medyanın Nesiller ve
İdeolojik Uçurumlar
Arasında Köprü Kurma Rolü

Temel Tanımlar ve Kavramlar

1

Topluluk Moderasyonu ve Dijital Yönetişim: Kapsayıcı dijital ortamlar oluşturmak ve kolaylaştırmak için araçlar ve stratejiler.

2

Sosyal Kapsayıcılık ve Temsil: Dijital topluluklarda çeşitli seslerin yükseltilmesinin sağlanması.

3

Grup Düşüncesi ve Açık Diyalog: İdeolojik uyuma kaçınırken eleştirel tartışmaların teşvik edilmesi.

4

Avrupa Dijital Kapsayıcılık Girişimleri: Adil ve saygılı çevrimiçi katılımı teşvik eden politikalar ve projeler.

Sosyal Medyanın Nesiller ve İdeolojik Uçurumlar Arasında Köprü Kurma Rolü

Farklı kuşaklar dijital medyayla birbirinden farklı biçimlerde etkileşime girmekte; bu durum çevrimiçi iletişim ve katılım şekillerini doğrudan etkilemektedir

1

Baby Boomers (1946–1964): Facebook ve e-postayı tercih eder; olgusal ve metin ağırlıklı içeriklere yönelir.

2

Kuşak X (1965–1980): Geleneksel ve dijital araçları bir arada kullanır; iş ve sosyal kullanımı dengeler.

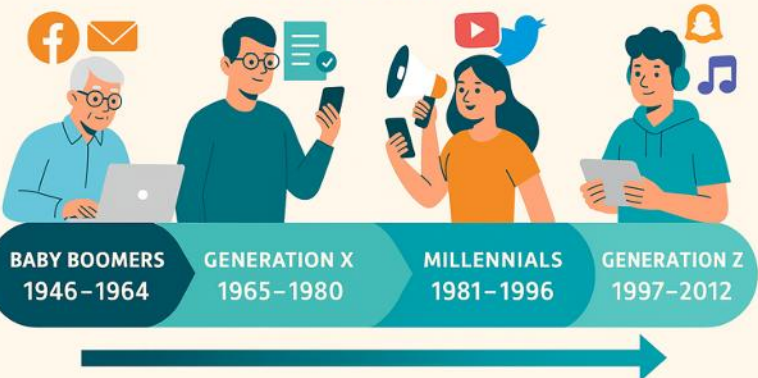
3

Millennials (1981–1996): Instagram, Twitter ve YouTube'da aktiftir; aktivizm ve diyalogu ön planda tutar.

4

Z Kuşağı (1997–2012): TikTok ve Snapchat'i tercih eder; kısa, görsel ve etkileşimli içeriklere yönelir.

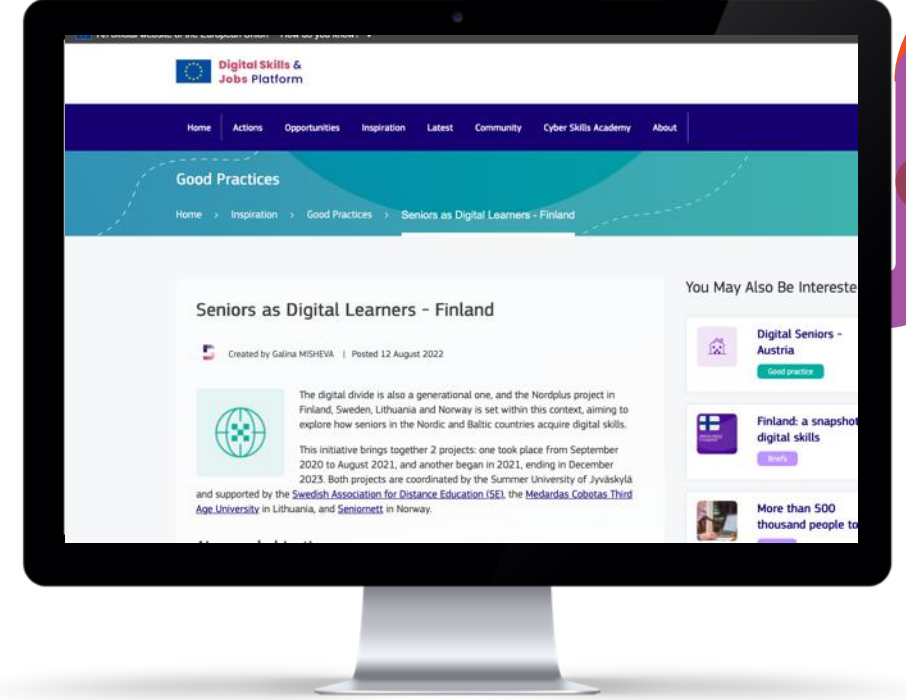
GENERATIONAL INTERACTIONS WITH DIGITAL MEDIA

Vaka Çalışması : Dijital Öğrenenler Olarak Yaşlılar (Finlandiya)

Genel Bakış : Bu girişim, Finlandiya'daki yaşlılar arasında dijital becerilerin geliştirilmesine odaklanmakta; kuşaklar arası öğrenmeyi ve dijital kapsayıcılığı teşvik etmektedir.

Etki: Program, iyi uygulama örneklerini Kuzey ve Baltık bölgelerinde başarıyla yaygınlaştırmış; dijital uçurumu kapatmak amacıyla gençler ve yaşlılar arasındaki iş birliğini güçlendirmiştir..

İzlemek için tıklayın

İdeolojik Uçurumları Kapatmada Bir Araç Olarak Sosyal Medya

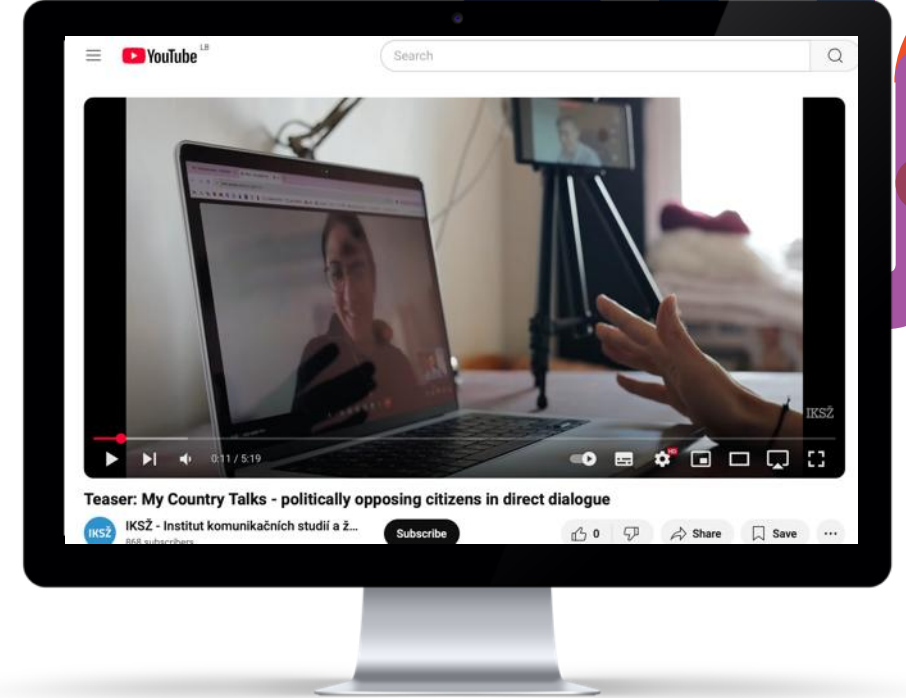
Sosyal medya; açık ve saygılı tartışmalara zemin hazırlayarak ve farklı bakış açılarına maruziyeti artırarak karşıt görüşleri buluşturabilmektedir.

→ **Temel unsurlar** şunlardır:

- **Algoritmalar:** Platformlar, yankı odalarını kıracak ve eleştirel düşüncüyü teşvik edecek şekilde tasarlanabilir.
- **Medya Okuryazarlığı:** Gerçek doğrulama araçları yanlış bilgiyle mücadeleye ve bilinçli diyalogun desteklenmesine yardımcı olur.
- **Yapılandırılmış Özellikler:** Moderasyonlu tartışmalar ve çeşitli sesler dengeli bir fikir alışverişini güçlendirir..

Vaka Çalışması: My Country Talks

My Country Talks, ideolojik uçurumları yapılandırılmış ve saygılı diyalog aracılığıyla kapatmayı hedefleyerek karşıt siyasi görüşlere sahip bireyleri bire bir sohbetler için buluşturan çevrimiçi bir platformdur. Farklı görüşlerdeki vatandaşlar arasında diyalogu kolaylaştırmakta, anlayışı güçlendirmekte ve kutuplaşmayı azaltmaktadır. Avrupa genelinde binlerce katılımcı anlamlı diyaloglara dahil olmuştur. Pek çok katılımcı, karşıt bakış açılarına yönelik artan empati ve anlayış geliştirdiğini bildirmektedir.

[İzlemek için tıklayınız](#)

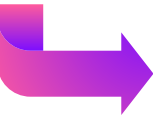

Erişilebilirlik Geliştirmelerine İlişkin Örnek

Twitter, engelli kullanıcıların platform üzerindeki konuşmalara tam anlamıyla katılabilmesini sağlamak amacıyla çeşitli erişilebilirlik özellikleri hayata geçirmiştir.

Görseller için Alternatif Metin: Kullanıcıların görsellere açıklayıcı metin eklemesine olanak tanıyarak ekran okuyucu kullanan kişilerin görsel içerikleri anlamasını sağlar.

Altyazılı Sesli Tweetler: Kullanıcıların sesli tweet paylaşmasına olanak tanıırken işitme engelli bireyler için altyazı desteği sunar.

Klavye ile Gezinme: Fare yerine klavyeye bağımlı kullanıcılar için kısayollar ve gezinme seçenekleri sunar.

Erişilebilirlik Geliştirmelerine İlişkin Örnek

Ekran Okuyucu Desteği: Popüler ekran okuyucularla uyumluluğu güvence altına alarak içeriklerin görme engelli kullanıcılar tarafından erişilebilir olmasını sağlar.

Erişilebilirlik Ayarları Menüsü: Kullanıcıların erişilebilirlik tercihlerini özelleştirebildiği merkezi bir alan sunar.

Bu özellikler; görme, işitme veya motor engelli bireylerin içeriklere erişmesini, tartışmalara katılmasını ve fikirlerini paylaşmasını kolaylaştırarak daha kapsayıcı ve katılımcı bir çevrimiçi ortamın oluşmasına katkıda bulunmaktadır.

Modül 3

Konu 3:

Dijital Diplomasi ve Çatışma Çözümü:
Kültürlerarası İletişimi Güçlendirme

Konu 4:

Etik Dijital Katılım: Gizlilik, Önyargı ve
Çevrimiçi Davranışlarda Yol Bulmak

Temel Kavramlar

Çevrimiçi Taciz: Duygusal sıkıntıya neden olan, dijital araçlar aracılığıyla tekrarlanan, istenmeyen ve saldırgan davranış

Nefret Söylemi: Irk, din, cinsiyet, cinsel yönelim, engellilik veya milliyete dayalı şiddet, ayrımcılığı veya düşmanlığı kışkırtan herhangi bir iletişim.

AB Dijital Hizmetler Yasası ve GDPR Korumaları: Kullanıcıları çevrimiçi ortamda koruyan yasal önlemler.

Siber Etik ve Dijital Vatandaşlık: Sorumlu davranış ve etik iletişimi teşvik etmek.

Yapay Zeka ve Makine Öğrenimi ile İçerik Moderasyonu: Otomatik içerik filtrelemenin etkinliği ve sınırlılıkları.

Çevrimiçi Tacizin Psikolojik Etkisi: Mağdur deneyimlerini ve mevcut destek sistemlerini anlamak.

Çevrimiçi Taciz Biçimleri & Nefret Söylemi

Siber Zorbalık

Bireyleri tekrarlanan hakaretler, tehditler veya yanlış bilgilerin yayılmasıyla hedef almak için dijital platformların kasıtlı olarak kullanılması. Bu durum ciddi duygusal sıkıntıya yol açabilir, itibarı zedeleyebilir ve gerçek dünyada zarara neden olabilir. Örnekler arasında sosyal medyada hedefli taciz, mesajlaşma uygulamalarında grup zorbalığı ve aşağılayıcı mem oluşturma sayılabilir.

Doxxing

Birinin özel veya kimlik bilgilerini (ev adresi, telefon numarası veya işyeri gibi) rızası olmadan kamuoyuyla paylaşma eylemi. Bu durum genellikle mağduru taciz, takip veya fiziksel tehlike riskiyle karşı karşıya bırakır.

Çevrimiçi Taciz Biçimleri & Nefret Söylemi

Trolling & Flaming

Başkalarını rahatsız etmek veya konuşmaları rayından çıkarmak amacıyla çevrimiçi forumlara, sosyal medya başlıklarına veya yorum bölümlerine kışkırtıcı, zararlı veya provokatif mesajlar göndermek.

Algoritmik Yükseltme

Sosyal medya platformlarındaki yapay zeka destekli algoritmaların nefret söylemini ve zararlı içeriği istemeden teşvik etme süreci. Bu algoritmalar etkileşimi önceliklendirdiğinden, bölücü veya aşırı gönderiler çoğunlukla öne çıkarılarak görünürlükleri ve etkileri artmaktadır.

Odak Alanı 1

Avrupa Hukuki
Çerçevesi ve Politika
Yanıtları

Nefret Söylemi & Taciz AB Mevzuatı

Avrupa Birliği Direktifleri ve Yönetmelikleri - AB, çevrimiçi nefret söylemi ve tacizle mücadele etmek için aşağıdakiler dahil çeşitli yasal önlemler uygulamıştır:

Dijital Hizmetler Yasası (DHY) (2022)

Dijital Hizmetler Yasası (DHY), nefret söylemi ve taciz dahil yasa dışı içeriğe karşı çevrimiçi platformların hesap verebilirliğini artırmak ve kullanıcı korumalarını iyileştirmek için tasarlanmış önemli bir AB düzenlemesidir. (Avrupa Komisyonu, 2022).

Çevrimiçi Yasa Dışı Nefret Söylemini Önlemeye İlişkin AB Davranış Kuralları (2016)

Mayıs 2016'da oluşturulan Çevrimiçi Yasa Dışı Nefret Söylemini Önlemeye İlişkin AB Davranış Kuralları, Avrupa Komisyonu ile önde gelen BT şirketleri (Facebook, Twitter, YouTube ve Microsoft) arasındaki gönüllü bir anlaşmadır.

Anlaşma daha sonra Instagram, Snapchat, TikTok ve LinkedIn gibi platformları da kapsayacak şekilde genişletildi.

Bu girişim, çevrimiçi yasa dışı nefret söyleminin yayılmasıyla mücadele etmeyi, teknoloji şirketleri ile sivil toplum arasındaki işbirliğini artırmayı ve ifade özgürlüğünü dengeleyerek zararlı içeriğin hızla kaldırılmasını sağlamayı amaçlamaktadır.

Odak Alanı 1

Avrupa Hukuki
Çerçevesi ve Politika
Yanıtları

Vaka Çalışması

Delfi AS - Estonya Davası (2015)

2015 yılında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, çevrimiçi taciz ve nefret söylemi alanında emsal niteliğinde bir dava olan Delfi AS - Estonya davasını karara bağladı. Estonya'nın en büyük haber portallarından biri olan Delfi, makalelerinin altında okuyucuların açık yorum yapmasına izin veriyordu. Filtreler ve raporlama araçlarına sahip olmasına karşın, bir bireyi hedef alan son derece saldırgan ve tehdit edici çok sayıda yorum yayınlandı ve bu yorumlar yasadışı kabul edildi.

Mahkeme, profesyonel bir haber sağlayıcısı olarak zararlı içeriği hızla izleme ve kaldırma konusunda daha yüksek bir yükümlülüğü bulunduğunu vurgulayarak Delfi'yi sorumlu tuttu. Moderasyon sisteminin mağdurun haklarını korumada yetersiz kaldığı tespit edildi.

Bu dava, aracı sorumluluğunu gözler önüne sermektedir — çevrimiçi platformlar, sorumlu davranmakta başarısız olurlarsa zararlı kullanıcı içeriğinden hesap vermek zorunda kalabilir. Dava aynı zamanda yasa dışı içeriğin tespiti ve kaldırılmasına ilişkin kuralları güçlendiren Dijital Hizmetler Yasası da dahil olmak üzere AB politikasını etkiledi.

[Ayrıntılar için Tıklayın](#)

Vaka Çalışması

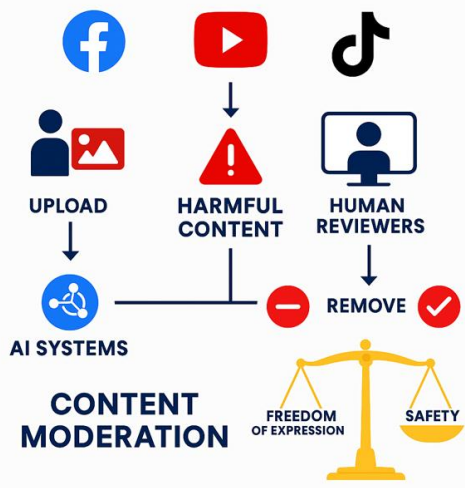
“AB suçları
listesinin nefret
söylemini
kapsayacak şekilde
genişletilmesi ”

İzlemek
için
Tıklayın

Video, Avrupa Birliği genelinde çevrimiçi taciz ve nefret söylemine karşı yasal korumaların güçlendirilmesine ilişkin bir Avrupa Parlamentosu tartışmasını sunmaktadır.

Video, birbirine bağlı bir Avrupa'da dijital istismarın ele alınmasının aciliyetini, sınır ötesi yaptırımın zorluklarını ve ifade özgürlüğü ile bireyleri zararlı çevrimiçi davranıştan koruma arasındaki dengeyi vurgulamaktadır. Politika yapıcıların demokratik değerleri korurken çevrimiçi platformları yasa dışı içeriği hızla ve sorumlu şekilde kaldırmaya zorlayan tutarlı bir yasal yanıt oluşturmayı nasıl hedeflediğine dair içgörüler sunmaktadır.

Odak Alanı 2

Sosyal medya platformlarının zararlı içeriği izleme ve azaltmadaki rolü.

Sosyal medya platformları, kötüye kullanım amaçlı gönderileri tespit etmek ve kaldırmak için otomatik araçlar ve insan moderatörler kullanarak zararlı içeriği izlemede ve azaltmada kilit bir rol oynamaktadır.

Platformlar net topluluk kuralları belirler, kullanıcıların ihbarda bulunmasına olanak tanır ve içerik kaldırma ya da hesap askıya alma gibi yaptırımlar uygular. Ayrıca hesap verebilirliği artırmak amacıyla uzmanlarla iş birliği yapar ve şeffaflık raporları yayımlar. Sosyal medya platformları yalnızca içeriklere ev sahipliği yapan pasif yapılar değil; zararlı çevrimiçi materyallerle mücadelede kullanıcı güvenliğini ifade özgürlüğüyle ustaca dengeleyen aktif denetçilerdir.

Odak Alanı 3

Dijital Güvenliği
Sağlamada Yapay Zeka
Destekli ve İnsan
Moderasyon
Yaklaşımları.

Bölüm A: Uygulamada Yapay Zeka + İnsan Moderasyonu

Zararlı çevrimiçi içerikle etkin biçimde mücadele etmek için pek çok platform Yapay Zeka'nın (YZ) ve insan yargısının güçlü yönlerini birleştirir.

Nasıl Çalışır

İnsan moderatörler ise kültürel, dilsel veya duygusal nüansın belirleyici olduğu karmaşık ve bağlama duyarlı vakaları ele almaktadır — bu tür durumlarda insan yargısı vazgeçilmezdir.

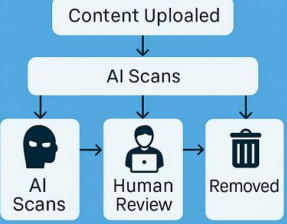
Avrupa Örnekleri:

Netino ve Tjekdet, sosyal medyayı moderasyona tabi tutmak için yapay zeka-insan hibrit modelleri kullanmakta; böylece hem hız hem de adillik güvence altına alınmaktadır. Bu hizmetler, platformların nefret söylemi, dezenformasyon ve taciz gibi zararlı içerikleri geniş ölçekte yönetmesine katkı sağlamaktadır

Enforcing Digital Safety in Europe

AI + Human Moderation in Practice

- Hybrid moderation removal
- Human oversight essential cases
- Example: Netino and Tjekdet nybra

EDMO: Research, Oversight & Policy

- Fact-checks a nt-checking network
- Analyzes hate speech and AI bias
- Collaboration under DSA (DA)

Bölüm B: Uygulamada Yapay Zeka + İnsan Moderasyonu (EDMO - Araştırma, Gözetim ve Politika)

Avrupa Dijital Medya Gözlemevi (EDMO), AB genelinde dezenformasyon ve nefret söylemi gibi dijital tehditlerle mücadele etmek için 2020 yılında Avrupa Komisyonu tarafından başlatılan bir platformdur.

Temel Foksiyonları

- **Olgu doğrulama ağı:** Yanlış veya yanıltıcı içerikleri tespit edip çürütmek amacıyla Avrupa genelindeki uzmanları koordine etmektedir.
- **Yapay zeka moderasyon araştırması:** Yapay zeka araçlarının moderasyon süreçlerine hem katkı sağlayabileceğini hem de zarar verebileceğini göz önünde bulundurarak çevrimiçi nefret ve dezenformasyon eğilimlerini incelemektedir.
- **Önyargı farkındalığı:** Algoritmik önyargının risklerini gündeme taşımakta ve etik, şeffaf içerik moderasyonunu desteklemektedir.
- **Politika İşbirliği:** EDMO, AB kurumları, sosyal medya platformları ve sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği yaparak yürüttüğü araştırmalarla Dijital Hizmetler Yasası (DSA) başta olmak üzere veri odaklı düzenlemelere zemin hazırlamaktadır.

Odak Alanı 3

Dijital Güvenliği Sağlamada Yapay Zeka Destekli ve İnsan Moderasyon Yaklaşımları.

Dijital Araç – Google API

Google'ın Perspective API'si, çevrimiçi ortamdaki saygılı ve yapıcı diyalogları desteklemek amacıyla geliştirilmiş bir yapay zeka aracıdır. Yazılı içerikleri analiz ederek metnin ne ölçüde 'toksik' veya zararlı olduğunu gösteren bir puan üretmektedir.

Yorumlar, gönderiler veya mesajlar gibi metinleri analiz ederek toksisite, taciz, hakaret, tehdit veya diğer istenmeyen davranışların algılanan düzeyini gösteren puanlar döndürerek çalışır. API, konuşmayı doğrudan sansürlemek yerine moderatörlere, platform geliştiricilerine ve araştırmacılara söylem kalitesini düşürebilecek içeriği işaretleme, önceliklendirme veya filtreleme konusunda yardımcı olmak üzere tasarlanmıştır.

Daha Fazla Bilgi

Odak Alanı 4

Dijital İstismara
Maruz Kalan
Bireyler için Destek
Yapıları.

Çevrimiçi Taciz ve Nefret Söylemiyle Mücadelede Toplumsal ve Kurumsal Yaklaşımlar

Avrupa Düzeyindeki Girişimler

Avrupa'da pek çok kuruluş, nefret söylemi, taciz ve çevrimiçi istismardan etkilenen bireyleri korumak ve desteklemek için çalışmaktadır.

İki kilit aktör şunlardır:

- Avrupa Nefret Söylemi Karşıtı Hareketi
- Daha Güvenli İnternet Merkezleri (AB ülkelerinde kurulmuştur)

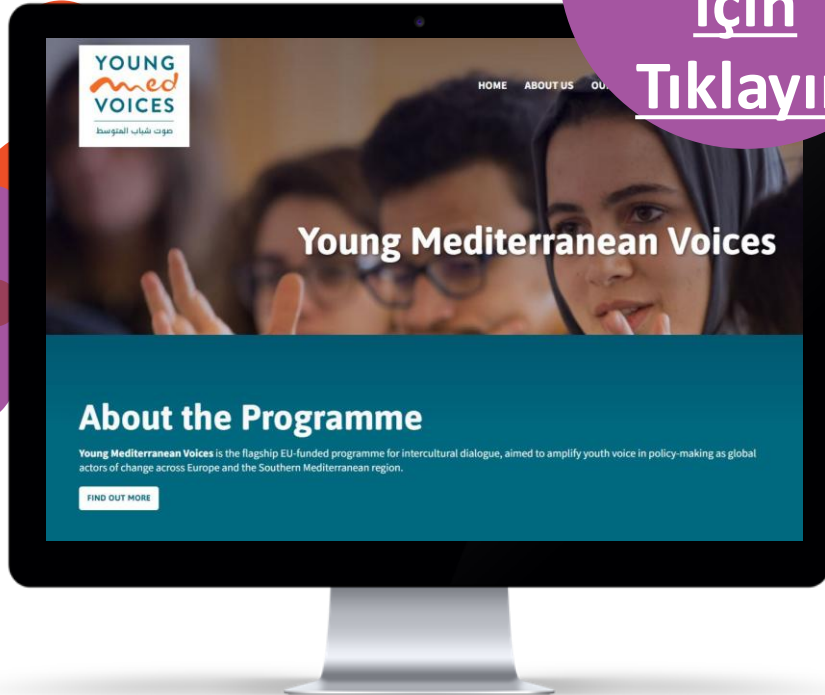
Nasıl Bir Destek Sağlıyorlar?

- **Psikolojik Destek:** Çevrimiçi istismardan duygusal veya zihinsel olarak etkilenen bireylere yönelik yardım
- **Hukuki Rehberlik:** Mağdurlar için dijital haklar ve yasal başvuru yollarına ilişkin bilgilendirme.
- **Eğitim Kaynakları:** Önleme ve dayanıklılık odaklı farkındalık kampanyaları, araç setleri ve dijital okuryazarlık materyalleri.

Vaka Çalışması

Genç Akdeniz Sesleri
(Euro-Med Bölgesi)

Ziyaret
etmek
için
Tıklayın

Çevrimiçi #NefretSöylemi insan hakları temelli yaklaşımla nasıl ele alınır?

Anna Lindh Vakfı tarafından koordine edilen AB fonlu bu program, Genç Akdeniz Sesleri, Avrupa ve Güney Akdeniz genelindeki gençleri tartışmalar ve politika müzakereleri aracılığıyla kültürlerarası diyaloga katılmaya güçlendirmektedir. Program, farklı topluluklarda karşılıklı anlayışı ve barış inşa çabalarını geliştirerek binlerce genci eleştirel düşünce ve diyalog konusunda eğitmiştir.

Konu 4

Etik Dijital Katılım:
Gizlilik, Önyargı ve
Çevrimiçi
Davranışlarda Yol
Bulmak

Temel Tanımlar ve Kavramlar

- **Siber Zorbalık - Dijital Ayrımcılık:** Kalıpları tespit etmek ve sosyal etkilerini anlamak.
- **Dijital Arabuluculuk& Çatışma Çözümü:** Dijital anlaşmazlıkları yapıcı yollarla ele almaya yönelik teknikler.
- **Eğitimcilerin, Ebeveynlerin ve Politika Yapıcıların Rolü:** Çevrimiçi zarara önlemede ve yanıt vermede işbirlikçi çabalar
- **Dijital Güvenlikte En İyi Uygulamalar:** Sorumlu katılımı teşvik eden Avrupa çerçeveleri ve tabandan gelen stratejiler.

Odak Alanı 1

Siber Zorbalık ve
Dijital Ayrımcılığın
Yaygınlığı ve Gelişen
Doğası

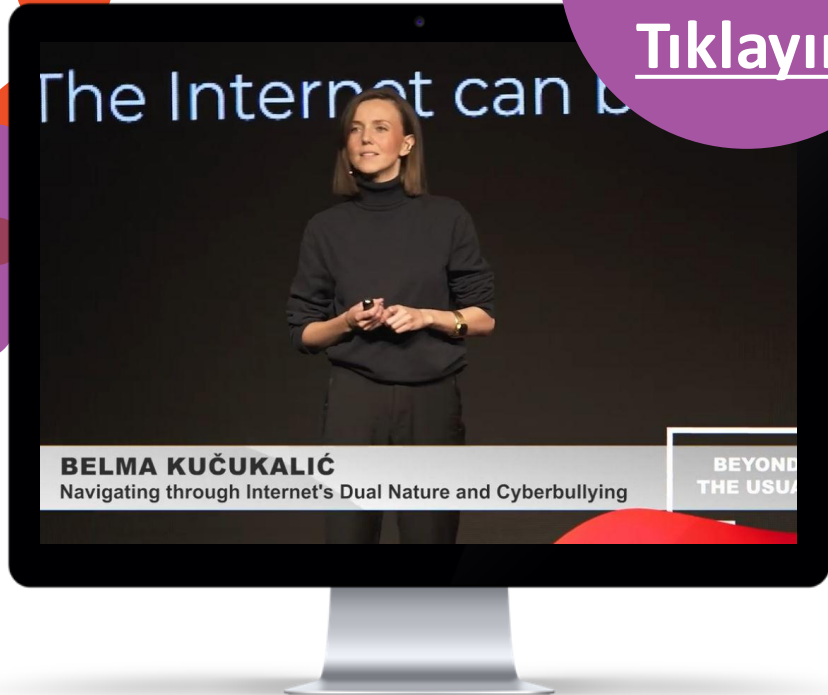
Siber Zorbalık - Dijital Ayrımcılık: Kalıplar ve Sosyal Etki

Boyut	Siber Zorbalık	Dijital Ayrımcılık
Hedef	Birey	Kimliğe dayalı gruplar
Doğası	Kişisel, duygusal, tekrarlayan	Sistemik, kültürel, çoğunlukla algoritmik veya topluluk odaklı
Örnek	Dedikodu yaymak, aşağılayıcı söylem, çevrimiçi tehditler	Hizmetlerden dışlama, marjinalleştirilmiş gruplara yönelik nefret söylemi
Etki	Bireye duygusal zarar	Eşitsizliğin pekiştirilmesi, azaltılmış erişim ve grupların yabancılaşması

Vaka Çalışması

“İnternetin İkili Doğasında ve Siber Zorbalıkta Yol Bulmak”

İzlemek
için
Tıklayın

Konuşma, internetin hem olumlu hem de olumsuz yönlerini vurgulayarak ikili doğasını araştırmaktadır. Bir yandan internet, sanal müze ziyaretleri, küresel sosyal bağlantılar, TikTok gibi platformlarda yaratıcı ifade ve kapsamlı eğitim kaynaklarına erişim gibi çok sayıda fırsat sunmaktadır. Bireyleri bilgi ve yeteneklerle güçlendirir.

Ancak konuşma aynı zamanda internetin karanlık yönünü de ele alarak siber zorbalık, çevrimiçi dolandırıcılık, kimlik avı ve yırtıcı bireylerin sömürüsü dahil olmak üzere zarar verme potansiyelini vurgulamaktadır. Konuşma, internetin ikili doğasını kabul etmenin ve bireylere güvenli ve sorumlu bir şekilde bu ortamda yol almaları için bilgi ve araçlar sağlamanın önemini vurgulamaktadır.

Nefret Söylemi Yok Hareketi:

Avrupa Konseyi tarafından başlatılan, çevrimiçi nefret söylemiyle mücadele etmeyi ve insan haklarını geliştirmeyi amaçlayan bir gençlik kampanyası.

Odak Alanı 2

Çevrimiçi Çatışmaları
Çözmede Dijital
Arabuluculuk
ve Onarıcı Adalet
Yaklaşımları

- gençleri nefret söylemine karşı durmaya mobilize etmek.
- çevrimiçi gençlik katılımını ve vatandaşlığı geliştirmek.
- insan hakları eğitimi için eğitim kaynakları sağlamak.
- 45 ülkede ulusal kampanyalar düzenlemek.
- report hate speech (Online tools like "Nefret Söylemi Watch") for reporting ve countering hate speech.
- gençler ve eğitimciler için atölye çalışmaları ve eğitim oturumları düzenlemek.

Kaynak: Avrupa Konseyi - Nefret Söylemi Yok Hareketi

Dijital Vatandaşlık Eğitimi (DVE)

Amaç: Genç vatandaşları dijital dünyada sorumlu ve etik bir şekilde yol almaları için değerler, tutumlar, beceriler ve bilgiyle donatmak.

- Dijital hakları ve sorumlulukları anlamak.
- Güvenli ve saygılı çevrimiçi iletişimi teşvik etmek.
- Dijital toplumda aktif katılımı teşvik etmek.

Uygulama Avrupa Konseyi tarafından sağlanan müfredatlar, öğretmen eğitimleri ve kaynaklar aracılığıyla hayata geçirilmektedir. AB tarafından finanse edilen 'CoPE It!' programı ise gençler arasında diyalog, çatışma çözümü ve dijital vatandaşlığı teşvik ederek bu çabaları tamamlamaktadır.

Kaynak: Avrupa Konseyi - Dijital Vatandaşlık Eğitimi

Odak Alanı 2

Çevrimiçi Çatışmaları
Çözmede Dijital
Arabuluculuk
ve Onarıcı Adalet
Yaklaşımları

Odak Alanı 3

Daha Güvenli Dijital Alanlar için Kurumsal Politikalar ve Topluluk Öncülüğündeki Girişimler.

Daha güvenli bir dijital ortam sağlamak için çeşitli kurumlar ve hükümetler, çevrimiçi güvenliğin yasal, eğitimsel ve sosyal yönlerini ele alan politikalar uygulamıştır.

Bu önlemler, savunmasız kullanıcıları korumayı, sorumlu dijital davranışı teşvik etmeyi ve çevrimiçi platformları etkin biçimde düzenlemeyi amaçlamaktadır.

- **Düzenleme ve Mevzuat** - AB Dijital Hizmetler Yasası gibi yasal düzenlemeler, küçükleri zararlı çevrimiçi uygulamalardan korumakta, çocuklara yönelik hedefli reklamları yasaklamakta ve çevrimiçi platformları zararlı içeriklerden sorumlu tutmaktadır (ieu-monitoring.com).
- **Haklar Temelli Çerçeveler** - Çocukların çevrimiçi erişim haklarını savunurken aynı zamanda güvenliklerini, gizliliklerini ve dijital ortama etkin katılımlarını güvence altına almaktadır (ncca.ie)

Odak Alanı 3

Daha Güvenli Dijital Alanlar için Kurumsal Politikalar ve Topluluk Öncülüğündeki Girişimler.

- **Ulusal Stratejiler** - Gelişen dijital riskleri ve tehditleri ele almak için eğitimi, daha güvenli çevrimiçi içeriğin teşvik edilmesini, daha güçlü düzenlemeyi ve araştırma girişimlerini bir araya getirir.
- **Eğitim Politikaları** - Okullar dijital vatandaşlık eğitimini müfredata entegre ederek öğrencilere güvenli, sorumlu ve etik teknoloji kullanımı için gerekli bilgi, beceri ve değerleri kazandırır.

Education Programs on Digital Literacy and Cyber-Ethics

Integrated
Education

Critical
Thinking &
Safety Skills

Risk
Prevention

Global
Support

Odak Alanı 4

Farkındalık ve
Önlemeyi Teşvik
Eden Eğitim
Programları.

Dijital okuryazarlık ve siber etik alanındaki eğitim programları, bireylere çevrimiçi dünyada güvenli ve sorumlu biçimde yol alabilmeleri için gerekli bilgi, beceri ve değerleri kazandırmak amacıyla tasarlanmıştır. Bu programlar çoğunlukla okul müfredatlarına ve topluluk girişimlerine entegre edilerek erken yaşlardan itibaren dijital farkındalık ve etik çevrimiçi davranışın gelişmesine zemin hazırlar. Eleştirel düşünme, çevrimiçi güvenlik ve teknolojinin sorumlu kullanımını ön plana çıkararak katılımcıların dezenformasyon, çevrimiçi dolandırıcılık ve siber zorbalık gibi riskleri tanımasına ve bunlarla baş etmesine yardımcı olur. UNESCO ve AB gibi küresel kuruluşlar; dijital ortamda bilinçli katılımı teşvik eden **AB Medya Okuryazarlığı Haftası** ve **UNESCO Dijital Vatandaşlık Programları** gibi etkinlikler aracılığıyla bu çabaları desteklemektedir. AB'nin Öğrenme Köşesi gibi kaynaklar etkileşimli araçlar ve eğitim materyalleri sunarken All Digital gibi platformlar eğitimcileri, politika yapıcıları ve toplulukları en iyi uygulamaları paylaşmak üzere bir araya getirmektedir. Tüm bu girişimler, güvenli, saygılı ve güçlendirilmiş bir dijital katılım kültürünün oluşturulmasına ortak katkı sağlamaktadır.

Vaka Çalışması

“Etik ve Dijital Haklar | Eğitim ve Farkındalık”

İzlemek
için
Tıklayın

Video, günümüzün birbirine bağlı dijital dünyasında çevrimiçi etik, gizlilik ve insan haklarını ele almaktadır. İnternetin iletişim, eğitim ve katılım için benzeri görülmemiş fırsatlar sunmasının yanı sıra, dikkatli bir yaklaşım gerektiren etik zorlukları da beraberinde getirdiğini vurgulamaktadır. Tartışma; başkalarının onuruna ve güvenliğine saygı gösteren sorumlu çevrimiçi davranışı teşvik ederken gizlilik hakkı, ifade özgürlüğü ve zarardan korunma gibi dijital hakların kavranmasının önemini ön plana çıkarmaktadır. Video, izleyicileri kişisel özgürlükleri kolektif sorumlulukla dengeleyen bilinçli ve etik dijital vatandaşlar olmaya teşvik etmekte; dijital alanların herkes için kapsayıcı, saygılı ve güvenli kalmasını ön planda tutmaktadır.

Modül 3 :Dijital Medyayı İnsanları Bir Araya Getirmek İçin Kullanmak

Tamamladınız Bölüm 2 - Dijital Diplomasi ve Etik
Dijital Katılım

Module 3'ü Tamamladınız: **Dijital Medyayı İnsanları Bir Araya Getirmek İçin Kullanmak**

www.includememedia.eu

This resource is licensed
under CC BY 4.0

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Finnish National Agency for Education. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them

* Atık yönetimi için lütfen bu belgeyi renkli değil gri tonlamalı veya siyah beyaz olarak yazdırın. Lütfen kağıdın her iki yüzüne de yazdırın (çift taraflı) ve mümkünse birden fazla slayt veya sayfayı tek bir sayfaya yazdırın.